

Lucas' eerste boek

deel 10

11 april 2019
Katwijk

Lucas 2

52 En Jezus nam toe in wijsheid
en in postuur
en in gunst bij God en mensen.

de enige mededeling in het NT over Jezus' ontwikkeling tussen zijn twaalfde jaar en ongeveer dertigste levensjaar (3:23)

ΚΑΙ ΙΗΣΟΥΣ ΠΡΟΕΚΟΠΤΕΝ [ΕΝ ΤΗ] ΣΟΦΙΑ

en Jezus -(hij)-vorderde in de wijsheid

En Jezus nam toe in _ wijsheid

ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΙΤΙ ΠΑΡΑ ΘΕΩ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ

en in-statuur en in-gunst bij God en mensen

en grootte en genade bij God en mensen

de vorige keer:

- de twaalfjarige Jezus in de tempel;
- als typerend voor Jezus' jeugd:
voortdurend bezig in de dingen van zijn Vader;
- als verborgen profetie over de tijd dat Jezus' moedervolk haar Messias kwijt is:
 - gedurende twee dagen;
 - de derde dag vinden ze hem;
 - in de tussentijd was hij gezeten in het heiligdom.

Lucas 3

¹ In het vijftiende jaar nu
van de regering van keizer Tiberius...

zie info >

ΕΝ	ΕΤΕΙ	ΔΕ	ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΩ	ΤΗ	ΗΓΕΜΟΝΙΑ	ΤΙΒΕΡΙΟΥ	ΚΑΙ	ΚΑΡΟ
in	jaar	echter	vijftiende	van-de	regering	van-Tiberius	keizer	
In	jaar	–	het vijftiende	van de	regering	Tiberius	van keizer	

Tiberius Iulius Caesar Augustus

Tiberius Iulius Caesar Augustus was de tweede princeps van Rome, als opvolger van Imperator Caesar Augustus. Ondanks zijn schitterende carrière voordat hij princeps werd, zou hij de geschiedenis ingaan als een somber en wantrouwig heerser. Hij werd daarom ook wel tristissimus hominum genoemd. [Wikipedia](#)

Geboren: 16 november 42 v.Chr., [Rome](#), [Italië](#)

Overleden: 16 maart 37 n.Chr., [Miseno](#), [Italië](#)

Naam als keizer: Tiberius Iulius Caesar (Augustus)

Opvolger: [Caligula](#)

Ouders: [Augustus](#), [Livia Drusilla II](#), [Tiberius Claudius Nero](#)

Echtgenotes: [Vipsania Agrippina](#) (geh. 19 v.Chr.–11 v.Chr.), [Julia Caesaris maior](#) (geh. 11 v.Chr.–2 v.Chr.)

¹ In het vijftiende jaar nu
van de regering van keizer Tiberius...

- *werd in 12 n. Chr. co-regent naast keizer Augustus; Wikipedia:*

"Thus, according to Suetonius, these ceremonies and **the declaration of his "co-princeps" took place in the year 12 AD**, after Tiberius' return from Germania.[37] "But he was at once recalled, and finding Augustus in his last illness but still alive, he spent an entire day with him in private." [39] Augustus died in AD 14, a month before his 76th birthday.[40] "

- *Tiberius' 15e regeringsjaar is daarmee 26 n. Chr.*

ΕΝ	ΕΤΕΙ	ΔΕ	ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΩ	ΤΗ	ΗΓΕΜΟΝΙΑ	ΤΙΒΕΡΙΟΥ	ΚΑΙ	ΚΑΡΟ
in	jaar	echter	vijftiende	van-de	regering	van-Tiberius	keizer	
In	jaar	–	het vijftiende	van de	regering	Tiberius	van keizer	

Lucas 3

¹ ... toen Pontius Pilatus
gouverneur was van Judea
en Herodes viervorst van Galilea
en zijn broer Filippus een viervorst
over Iturea en van de landstreek Trachonitus
en Lysanias viervorst van Abilene,

gouverneur van 26 - 36 n. Chr. >

ΗΓΕΜΟΝΕΥΟΝΤΟΣ

| van-gouverneur-zijnde

toen... ...stadhouder... ...was

ΠΟΝΤΙΟΥ ΠΙΛΑΤΟΥ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ

Pontius

Pilatus

van-het

Judea

Pontius

Pilatus

over

Judea

Pontius Pilatus

Politicus

Pontius Pilatus was een Romeins politicus uit de eerste eeuw na Chr. Hij stamde uit het oude geslacht van de Pontii en behoorde tot de stand van de equites. Pilatus was van 26 - 36 na Chr. de 5e praefectus civitatum van Judea, onder het gezag van het Romeinse Rijk ten tijde van Keizer Tiberius. [Wikipedia](#)

Geboren: december 12 v.Chr., [Italia](#), [Italië](#)

Overleden: 38 n.Chr., [Italia](#), [Italië](#)

Echtgenote: [Claudia Procula](#)

Lucas 3

¹ ... toen Pontius Pilatus
gouverneur was van Judea
en Herodes viervorst van Galilea
en zijn broer Filippus een viervorst
over Iturea en van de landstreek Trachonitus
en Lysanias viervorst van Abilene,

= Herodes Antipas
zoon van Herodes de Grote
viervorst = tetrarch (= vorst
over een vierde deel) >

ΚΑΙ	ΤΕΤΡΑΡΧΟΥΝΤΟΣ	ΤΗΣ	ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ	ΗΡΩΔΟΥ
en	van-tetrarch-zijnde	van-het	Galilea	Herodes
en	viervorst	over	Galilea	Herodes

Meer afbeeldingen

Herodes Antipas

Herodes Antipas, was in de eerste eeuw bestuurder van Galilea en Perea. Zijn titel was tetrarch; viervorst. Hij is het bekendst door wat het Nieuwe Testament vertelt over zijn rol in de gebeurtenissen die leidden tot de terechtstelling van Johannes de Doper en van Jezus van Nazaret.

[Wikipedia](#)

Geboren: [Judea](#)

Overleden: 39 n.Chr., [Roman Gaul](#)

Echtgenote: [Herodias](#) (geh. ?–39 n.Chr.)

Ouders: [Herodes de Grote](#), [Malthake](#)

Kinderen: [Salomé II](#)

Broers: [Herodes Archelaüs](#), [Filippus](#), [Herodes Filippus](#), [Archelaüs](#)

Lucas 3

¹ ... toen Pontius Pilatus
gouverneur was van Judea
en Herodes viervorst van Galilea
en zijn broer Filippus een viervorst
over Iturea en van de landstreek Trachonitus
en Lysanias viervorst van Abilene,

ΦΙΛΙΠΠΟΥ	ΔΕ	ΤΟΥ	ΑΔΕΛΦΟΥ	ΑΥΤΟΥ	ΤΕΤΡΑΡΧΟΥΝΤΟΣ
van-Filippus	echter	de	broer	van-hem	tetrarch-zijnde
Filippus	en	–	broeder	zijn	viervorst

ΤΗΣ	ΙΤΟΥΡΑΙΑΣ	ΚΑΙ	ΤΡΑΧΩΝΙΤΙΔΟΣ	ΧΩΡΑΣ
van-het	Iturea	en	van-Trachonitis	landstreek
over	Iturea	en	Trachonitis	het land

Filippus

Tetrarch

Filippus of Philippus was een tetrarch binnen de dynastie van de Herodianen. Hij was een zoon van Herodes de Grote en van Cleopatra, Herodes' vijfde vrouw, die uit een belangrijke Joodse familie in Jeruzalem stamde. [Wikipedia](#)

Geboren: 4 v.Chr.

Overleden: 34 n.Chr., [Betsaïda](#)

Echtgenote: [Salomé II](#) (geh. ?–34 n.Chr.)

Ouders: [Herodes de Grote](#)

Broer: [Herodes Antipas](#)

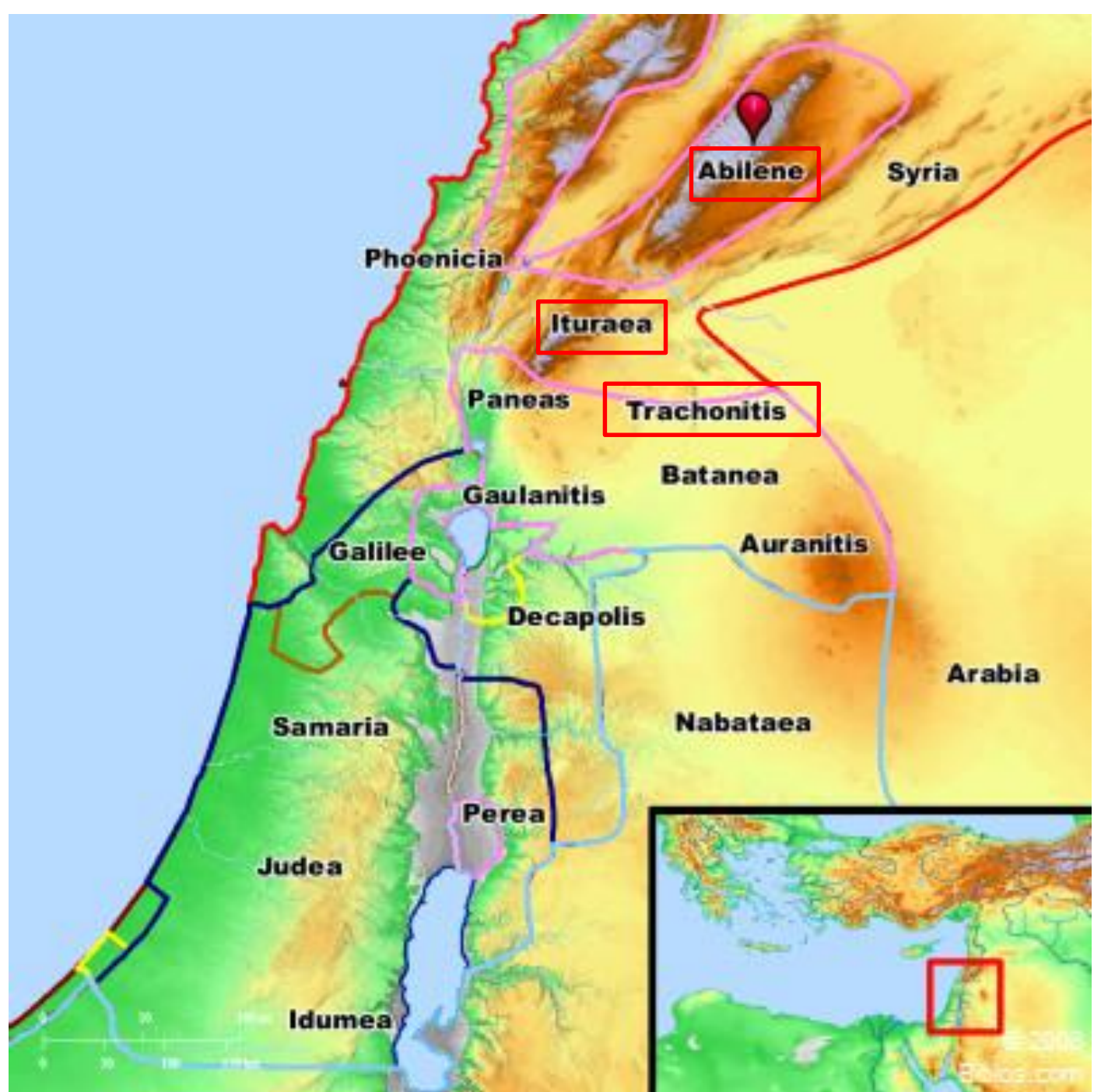
Nicht: [Berenice I](#)

Lucas 3

¹ ... toen Pontius Pilatus
gouverneur was van Judea
en Herodes viervorst van Galilea
en zijn broer Filippus een viervorst
over Iturea en van de landstreek Trachonitus
en Lysanias viervorst van Abilene,

zie kaart >

ΚΑΙ	ΛΥCΑΝΙΟΥ	ΤΗΣ	ΑΒΙΛΗΝΗΣ	ΤΕΤΡΑΡΧΟΥΝΤΟΣ
en	van-Lysanias	van-het	Abilene	¹ tetrarch-zijnde
en	Lysanias	over	Abilene	viervorst

Lucas 3

² onder de hogepriester Annas en Kajafas, kwam een uitspraak van God tot Johannes, de zoon van Zacharias, in de woestijn.

- Annas was hogepriester maar werd in 15 n. Chr. door de Romeinen uit zijn ambt ontheven;
- die vervingen hem door Annas' schoonzoon Kajafas (van 18 - 36 n. Chr.);
- maar voor de Joden bleef Annas hogepriester omdat deze benoeming voor het leven is;
- zie ook Joh.18:13 en Hand.4:6 >

ΕΠΙ	ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ	ΑΝΝΑ	ΚΑΙ	ΚΑΙΑΦΑ
op	hogepriester	Annas	en	Kajafas
onder	de hogepriesters	Annas	en	Kajafas

Johannes 18

¹² De afdeling soldaten dan
en de overste en de dienaars der Joden
namen Jezus gevangen, boeiden Hem,
¹³ en brachten Hem eerst voor Annas,
want hij was de schoonvader van Kajafas,
die dat jaar hogepriester was;
¹⁴ en Kajafas was het,
die de Joden de raad had gegeven:
Het is nuttig, dat een mens sterft
ten behoeve van het volk.

Handelingen 4

⁵ En het geschiedde tegen de volgende dag, dat hun oversten en hun oudsten en hun schriftgeleerden bijeenkwamen te Jeruzalem,

⁶ en Annas, de hogepriester, en Kajafas, Johannes, Alexander en allen, die tot het hogepriesterlijk geslacht behoorden;

de Joden beschouwden Annas als de rechtmatige hogepriester

Kajafas was de formele hogepriester voor de Romeinen

Lucas 3

² onder de hogepriester Annas en Kajafas,
kwam een uitspraak van God tot Johannes,
de zoon van Zacharias, in de woestijn.

*lett. 'op Johannes'; vergl. Zach. 9:1:
"de last van het woord van JAHWEH"*

ΕΓΕΝΕΤΟ	ΡΗΜΑ	ΘΕΟΥ	ΕΠΙ	ΙΩΑΝΝΗΝ
-(het)-werd~	uitspraak	van-God	op	Johannes
kwam	het woord	Gods	tot	Johannes

Lucas 3

² onder de hogepriester Annas en Kajafas,
kwam een uitspraak van God tot Johannes,
de zoon van Zacharias, in de woestijn.

lett. verlaten, eenzaam >

TON	ZAXAPIOY	YION	EN	TH	EPHMΩ
de	van-Zacharias	zoon	in	de	wildernis
de	van Zacharias	zoon	in	de	woestijn

telling (N)	GNT	std-1.nl	v.NBGNT
22	ΕΡΗΜΩ	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	woestijn
7	ΕΡΗΜΟΝ	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	woestijn
5	ΕΡΗΜΟΝ	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	eenzame
3	ΕΡΗΜΟC	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	eenzaam
2	ΕΡΗΜΟΥΤ	TROOSTELOOS-maken	gaat ten onder
2	ΕΡΗΜΩCΕ	TROOSTELOOS-making	verwoesting
1	ΕΡΗΜΙΑ	TROOSTELOOSheid, eenzame-streek	de woestijn
1	ΕΡΗΜΙΑ	TROOSTELOOSheid, eenzame-streek	een eenzame streek
1	ΕΡΗΜΙΑ IC	TROOSTELOOSheid, eenzame-streek	woestijnen
1	ΕΡΗΜΙΑC	TROOSTELOOSheid, eenzame-streek	een eenzame streek
1	ΕΡΗΜΟ IC	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	eenzame
1	ΕΡΗΜΟ IC	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	eenzame plaatsen
1	ΕΡΗΜΟ IC	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	woestijnen
1	ΕΡΗΜΟΝ	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	een woestijn
1	ΕΡΗΜΟC	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	–
1	ΕΡΗΜΟC	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	woest
1	ΕΡΗΜΟΥ	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	eenzame
1	ΕΡΗΜΟΥ	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	woestijn
1	ΕΡΗΜΟΥC	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	eenzame streken
1	ΕΡΗΜΩ	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	eenzame
1	ΕΡΗΜΩ	TROOSTELOOS, wildernis, eenzaam	wildernis
1	ΕΡΗΜΩC IC	TROOSTELOOS-making	verwoesting
1	ΗΡΗΜΩΜΕ	TROOSTELOOS-maken	berooïd
1	ΗΡΗΜΩΘΗ	TROOSTELOOS-maken	is... ..verwoest
1	ΗΡΗΜΩΘΗ	TROOSTELOOS-maken	zij is... ..verwoest

Lucas 3

³ En hij kwam in de gehele omliggende streek van de Jordaan en proclameerde de doop van bezinning tot loslating van zonden.

aan beide oevers:

- Bethanië (Joh.1:28)
- Enon bij Salim (Joh.3:28)

KAI	HΛΘEN	EIC	ΠΑΣΑΝ	[	ΤΗΝ	]	ΠΕΡΙΧΩΡΟΝ	ΤΟΥ	ΙΟΡΔΑΝΟΥ
en	hij-kwam	tot-in	alle		de		omliggende-streek	van-de	Jordaan
En	hij kwam	in	gehele		de	(1/3) Jordaanstreek	(2/3)	(3/3)	

³ En hij kwam in de gehele omliggende streek van de Jordaan en proclameerde de doop van bezinning tot loslating van zonden.

de Jordaan:

- een type van de dood (eindigt ook in de Dode Zee)
- waarin men ondergaat en uit opstaat:
 - intocht in het land (Joz.3)
 - Naäman (2Kon.5)

ΚΗΡΥΣΣΩΝ	ΒΑΠΤΙΣΜΑ	ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ	ΕΙΣ	ΑΦΕΣΙΝ	ΑΜΑΡΤΙΩΝ
proclamerende	doop	van-bezinning	tot-in	vergeving	van-zonden
en predikte	de doop	der bekering	tot	vergeving	van zonden

Lucas 3

³ En hij kwam in de gehele omliggende streek van de Jordaan en proclameerde de doop van bezinning tot loslating van zonden.

Gr. 'aphesis' = lett. loslating
zie Luc.4:18 (van gevangenen)
"loslating van zonden"
= het effect (van bezinning) bij de méns
de waterdoop symboliseert
afwassing, reiniging (Hand.22:16)

ΚΗΡΥΣΣΩΝ	ΒΑΠΤΙΣΜΑ	ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ	ΕΙΣ	ΑΦΕΣΙΝ	ΑΜΑΡΤΙΩΝ
proclamerende	doop	van-bezinning	tot-in	vergeving	van-zonden
en predikte	de doop	der bekering	tot	vergeving	van zonden

⁴ zoals het is geschreven in het boek
van de woorden van de profeet Jesaja:
de stem van één die roept in de woestijn:
maak gereed de weg van de Heer
en maakt zijn paden recht.

= Jesaja 40:3-5

ΩΣ	ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ	ΕΝ	ΒΙΒΛΩ	ΛΟΓΩΝ	ΗΣΑΙΟΥ	ΤΟΥ	ΠΡΟΦΗΤΟΥ
zoals	het-is-geschreven~	in	boek	van-woorden	van-Jesaja	de	profeet
gelijk	geschreven staat	in	het boek	der woorden	van... ..Jesaja	de	profeet

Lucas 3

4 zoals het is geschreven in het boek
van de woorden van de profeet Jesaja:
de stem van één die roept in de woestijn:
maak gereed de weg van de Heer
en maakt zijn paden recht.

*het gaat niet om de roeper
maar wat hij zegt*

ΦΩΝΗ ΒΟΩΝΤΟΣ

stem | van-een-om-hulp-roepende in de wildernis | maakt-gereed ! de weg

De stem van een, die roept

ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ ΕΤΟΙΜΑÇΑΤΕ ΤΗΝ ΟΔΟΝ

in de woestijn Bereidt

de weg

Lucas 3

4 zoals het is geschreven in het boek
van de woorden van de profeet Jesaja:
de stem van één die roept in de woestijn:
maak gereed de weg van de Heer
en maakt zijn paden recht.

*een type van de toestand waarin het volk
zich bevond*

*vergl. de situatie van het volk onder
Mozes (=oude verbond) voordat men
o.l.v. Jozua (=nieuwe verbond) door de
Jordaan het land inging*

ΦΩΝΗ ΒΟΩΝΤΟΣ

stem | van-een-om-hulp-roepende

De stem van een, die roept

ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ ΕΤΟΙΜΑΤΕ ΤΗΝ ΟΔΟΝ

in de wildernis | maakt-gereed ! de weg

in de woestijn Bereidt

de weg

Lucas 3

4 zoals het is geschreven in het boek
van de woorden van de profeet Jesaja:
de stem van één die roept in de woestijn:
maak gereed de weg van de Heer
en maakt zijn paden recht.

= voorbereidend werk

ΦΩΝΗ ΒΟΩΝΤΟΣ

stem | van-een-om-hulp-roepende in de wildernis | maakt-gereed ! de weg

De stem van een, die roept in de woestijn Bereidt de weg

ΚΥΡΙΟΥ ΕΥΘΕΙΑΣ ΠΟΙΕΙΤΕ ΤΑΣ ΤΡΙΒΟΥΧΑΣ ΑΥΤΟΥ

van-Heer recht | maakt ! de paden van-hem

des Heren recht maakt – paden zijn

Lucas 3

⁵ Elke ravijn zal gevuld worden
en elke berg en heuvel zal verlaagd worden
en de krommingen zullen recht zijn
en de oneffenheden tot vlakke wegen,

ravijnen > leegheid
bergen en heuvels > hoogmoed

ΠΑΣΑ ΦΑΡΑΓΞ ΠΛΗΡΩΘΗΣΕΤΑΙ

elke ravijn ^{|(zij)-zal-gevuld-worden}

Alle kloof zal gevuld worden

ΚΑΙ ΠΑΝ ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΒΟΥΝΟΣ ΤΑΠΕΙΝΩΘΗΣΕΤΑΙ

en elke berg en heuvel ^{|(hij)-zal-verlaagd-worden}

en alle berg en heuvel zal geslecht worden

Lucas 3

5 Elke ravijn zal gevuld worden
en elke berg en heuvel zal verlaagd worden
en de krommingen zullen recht zijn
en de oneffenheden tot vlakke wegen,

> onrecht

KAI	ECTAI	TA	CKOΛIA	EIC	EYΘEIAN
en	(het)-zal-zijn~	de	kromme-dingen	tot-in	rechte
en	zullen... ..worden	de	krommingen	_	recht

Lucas 3

5 Elke ravijn zal gevuld worden
en elke berg en heuvel zal verlaagd worden
en de krommingen zullen recht zijn
en de oneffenheden tot vlakke wegen,

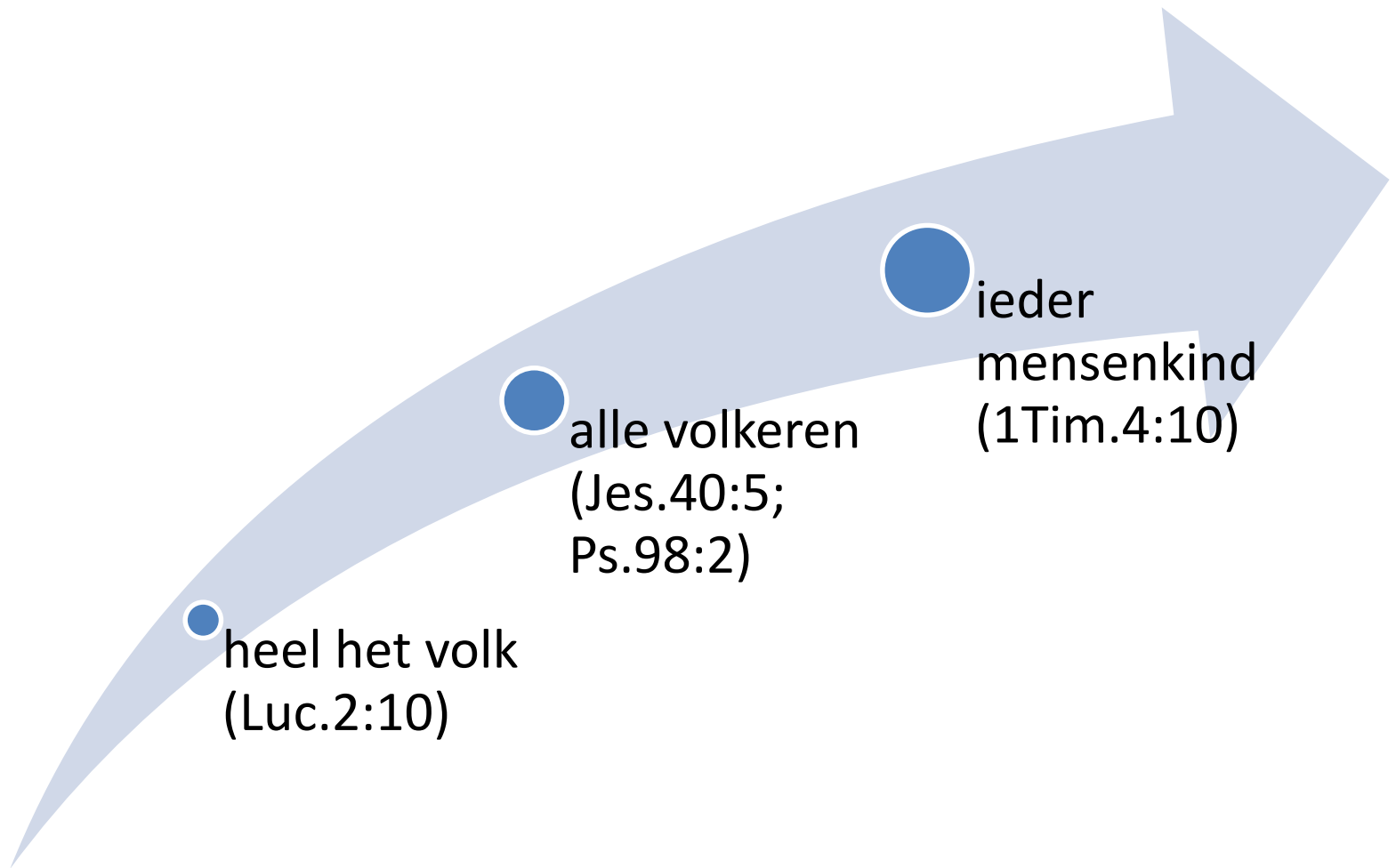
> obstakels

ΚΑΙ	ΕΣΤΑΙ	ΤΑ	ΚΡΟΛΙΑ	ΕΙΣ	ΕΥΘΕΙΑΝ
en	(het)-zal-zijn~	de	kromme-dingen	tot-in	rechte
en	zullen... ..worden	de	krommingen	_	recht

ΚΑΙ	ΑΙ	ΤΡΑΧΕΙΑΙ	ΕΙΣ	ΟΔΟΥΣ	ΛΕΙΑΣ
en	de	ruwe-dingen	tot-in	wegen	effen
en	de	oneffen	_	wegen	vlak

Lucas 3

⁶ en alle vlees zal de redding van God zien.

ΚΑΙ	ΟΥΕΤΑΙ	ΠΑΝΤΑ	ΚΑΡΝΑ	ΤΟ	ΣΩΤΗΡΙΟΝ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ
en	¹ (zij)-zal-zien~	alle	vlees	de	redding	van-de	God
en	zal... ..zien	alle	vlees	het	heil	–	Gods